

Seminar 3. Interpolare

Responsabil :

Mihaela Vasile (mihaela.a.vasile@gmail.com)

Cosmin-Stefan Stoica (cosmin.stoica9@gmail.com)

Obiective

În urma parcurgerii acestui seminar studentul va fi capabil să:

- folosească diferite metode de interpolare
- cunoască diferențele între aceste metode
- prezinte avantajele și dezavantajele acestor metode

Breviar teoretic

O funcție continuă $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, cunoscută numai în punctele $\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1, \dots, \mathbf{x}_n$ -suportul interpolării, prin valorile $f(\mathbf{x}_0), f(\mathbf{x}_1), \dots, f(\mathbf{x}_n)$ este aproximată printr-un **polinom generalizat de interpolare** :

$$P_n(\mathbf{x}) = a_0 u_0(\mathbf{x}) + a_1 u_1(\mathbf{x}) \dots + a_n u_n(\mathbf{x}),$$

unde funcțiile liniar independente $u_0(\mathbf{x}), u_1(\mathbf{x}), \dots, u_n(\mathbf{x})$ formează baza interpolării. Coeficienții a_0, a_1, \dots, a_n se determină impunând condițiile de interpolare:

$$P_n(\mathbf{x}_i) = f(\mathbf{x}_i), \quad i = 0 : n.$$

Condițiile de interpolare conduc la sistemul de ecuații liniare:

$$\sum_{k=0}^n a_k u_k(\mathbf{x}_i) = f(\mathbf{x}_i), \quad i = 0 : n. \text{ (un sistem rău condiționat)}$$

1. Interpolare polinomială

1.1. Polinom de interpolare Lagrange

Pentru baza polinomială $u_k(\mathbf{x}) = \mathbf{x}^k$, $k = 0 : n$, polinomul de interpolare se calculează cu formula Lagrange:

$$P_n(x) = \sum_{k=0}^n f(x_k) \frac{\prod_{i=0, i \neq k}^n (x - x_i)}{\prod_{i=0, i \neq k}^n (x_k - x_i)}.$$

1.2. Identitatea lui Newton

Numim diferențe divizate ale unei funcții \mathbf{f} în raport cu suportul $\mathbf{x}_0, \dots, \mathbf{x}_n$:

$$\mathbf{F}_0[\mathbf{x}_i] = \mathbf{f}(\mathbf{x}_i), \quad \mathbf{i} = 0 : n$$

$$F_k[x_0, x_1, \dots, x_k] = \frac{F_{k-1}[x_0, \dots, x_{k-1}] - F_{k-1}[x_1, \dots, x_k]}{x_0 - x_k}, \quad \mathbf{k} = 1 : n.$$

$$F_k[x_0, x_1, \dots, x_k] = \sum_{i=0}^k \frac{f(x_i)}{\prod_{j=0, j \neq i}^k (x_i - x_j)}.$$

Exprimarea polinomului de interpolare cu diferențe divizate se numește *formula lui Newton*:

$$\mathbf{P}_n(\mathbf{x}) = \mathbf{f}(\mathbf{x}_0) + (\mathbf{x} - \mathbf{x}_0) \mathbf{F}_1[\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1] + (\mathbf{x} - \mathbf{x}_0)(\mathbf{x} - \mathbf{x}_1) \mathbf{F}_2[\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1, \mathbf{x}_2] + \dots + (\mathbf{x} - \mathbf{x}_0) \dots (\mathbf{x} - \mathbf{x}_{n-1}) \mathbf{F}_n[\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1, \dots, \mathbf{x}_n]$$

Eroarea interpolării are expresia:

$$E_n(x) = (x - x_0) \dots (x - x_n) \mathbf{F}_{n+1}[x, x_0, \dots, x_n] \leq |(x - x_0) \dots (x - x_n)| \frac{|f^{(n+1)}(\xi)|}{(n+1)!}, \quad \xi \in [x_0, x_n].$$

Pentru un suport de interpolare echidistant ($\mathbf{x}_i - \mathbf{x}_{i-1} = \mathbf{h}$, $\mathbf{x}_i = \mathbf{x}_0 + i\mathbf{h}$) se definesc *diferențe nedivizate*:

- *progresive*

$$\Delta \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) = \Delta \mathbf{f}_i = \mathbf{f}(\mathbf{x}_i + \mathbf{h}) - \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) = \mathbf{f}(\mathbf{x}_{i+1}) - \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) = \mathbf{f}_{i+1} - \mathbf{f}_i$$

$$\Delta^k \mathbf{f}_i = \Delta^{k-1} \mathbf{f}_{i+1} - \Delta^{k-1} \mathbf{f}_i$$

- *regressive*

$$\nabla \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) = \nabla \mathbf{f}_i = \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) - \mathbf{f}(\mathbf{x}_i - \mathbf{h}) = \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) - \mathbf{f}(\mathbf{x}_{i-1}) = \mathbf{f}_i - \mathbf{f}_{i-1}$$

$$\nabla^k \mathbf{f}_i = \nabla^{k-1} \mathbf{f}_i - \nabla^{k-1} \mathbf{f}_{i-1}$$

- *centrate*

$$\delta \mathbf{f}(\mathbf{x}_i) = \delta \mathbf{f}_i = \mathbf{f}\left(\mathbf{x}_i + \frac{\mathbf{h}}{2}\right) - \mathbf{f}\left(\mathbf{x}_i - \frac{\mathbf{h}}{2}\right) =$$

$$= \mathbf{f}\left(\mathbf{x}_{i+\frac{1}{2}}\right) - \mathbf{f}\left(\mathbf{x}_{i-\frac{1}{2}}\right) = \mathbf{f}_{i+\frac{1}{2}} - \mathbf{f}_{i-\frac{1}{2}}$$

$$\delta^k \mathbf{f}_i = \delta^{k-1} \mathbf{f}_{i+\frac{1}{2}} - \delta^{k-1} \mathbf{f}_{i-\frac{1}{2}}$$

Intre diferențele nedivizate și cele divizate există relațiile:

$$\Delta^n \mathbf{f}_i = \nabla^n \mathbf{f}_{i+n} = \delta^n \mathbf{f}_{i+\frac{n}{2}} = n! \mathbf{h}^n \mathbf{F}_n[\mathbf{x}_i, \dots, \mathbf{x}_{i+n}]$$

Formulele de interpolare *Newton-Gregory*:

$$p_1(u) = f_0 + \binom{u}{1} \Delta f_0 + \binom{u}{2} \Delta^2 f_0 + \dots + \binom{u}{n} \Delta^n f_0,$$

$$x = x_0 + uh, \quad 0 < u < 1$$

$$p_2(u) = f_n - \binom{u}{1} \nabla f_n + \binom{u}{2} \nabla^2 f_n + \dots + (-1)^n \binom{u}{n} \nabla^n f_n,$$

$$x = x_n - uh, \quad 0 < u < 1$$

1.3. Polinoame ortogonale

Def: Un polinom este ortogonal $\Leftrightarrow \langle p_i, p_j \rangle = 0$; oricare $i \neq j$ și $\|p_i\| = 1$.

$$\langle p_i, p_j \rangle = \int_a^b p_i p_j w(x) dx = \delta_{ij}$$

Exemple de polinoame ortogonale:

- 1) Cebasev $T_{n+1} - 2xT_n + T_{n-1} = 0$; $T_0 = 1$; $T_1 = x$;
- 2) Legendre $(n+1)L_{n+1} - (2n+1)xL_n + nL_{n-1} = 0$; $L_0 = 1$; $L_1 = x$;
- 3) Laguerre $G_{n+1} - (2n+1-x)G_n + n^2G_{n-1} = 0$; $G_0 = 1$; $G_1 = 1-x$;
- 4) Hermite $H_{n+1} - 2xH_n + 2nH_{n-1} = 0$; $H_0 = 1$; $H_1 = 2x$;

Proprietăți

- 1) Orice polinom ortogonal are rădăcinile în $[a, b]$ reale și distincte.
- 2) Orice polinom ortogonal este ortogonal cu orice polinom neortogonal de grad mai mic decât el.

Demonstrație P2)

$$0 = \langle p_n, p_j \rangle; \quad j < n;$$

$$\langle p_n, p_k \rangle = 0 \Rightarrow \langle p_n, \sum_{i=1}^k a_i x^i \rangle = 0 \Rightarrow \sum_{i=1}^k \langle p_n, a_i x^i \rangle = 0 \Rightarrow \langle p_n, a_i x^i \rangle = 0 \Rightarrow \text{este ortogonal}$$

1.4. Interpolare cu polinoame Cebâșev

Baza interpolării este:

$$\frac{1}{\sqrt{2}}, T_1(x), T_2(x), \dots, T_n(x).$$

Polinomul generalizat de interpolare este:

$$P_n(x) = \frac{a_0}{\sqrt{2}} + a_1 T_1(x) + \dots + a_n T_n(x)$$

Suportul interpolării este constituit de rădăcinile polinomului Cebâșev de grad $n+1$:

$$T_{n+1}(x_k) = 0, \quad x_k = \cos \frac{2k+1}{2n+2} \pi, \quad k = 0 : n$$

Sistemul generat de condițiile de interpolare este ortogonal și are soluția:

$$a_0 = \frac{\sqrt{2}}{n+1} \sum_{k=0}^n f(\mathbf{x}_k) = \frac{\sqrt{2}}{n+1} \sum_{k=0}^n f\left(\cos \frac{2k+1}{2n+2} \pi\right)$$

$$a_j = \frac{2}{n+1} \sum_{k=0}^n f(\mathbf{x}_k) T_j(\mathbf{x}_k) = \frac{2}{n+1} \sum_{k=0}^n f(\mathbf{x}_k) T_j\left(\cos \frac{2k+1}{2n+2} \pi\right)$$

1.5. Interpolare trigonometrică

Considerăm funcția f periodică cu perioada 2π . Suportul interpolării este reprezentat de $2n+1$ puncte echidistante în $[0, 2\pi]$:

$$\theta_k = \frac{2k\pi}{2n+1}, \quad k = 0 : 2n.$$

Baza interpolării este:

$$\frac{1}{\sqrt{2}}, \sin \theta, \cos \theta, \dots, \sin n\theta, \cos n\theta.$$

Polinomul trigonometric de interpolare este:

$$P_n(\theta) = \frac{a_0}{\sqrt{2}} + b_1 \sin \theta + a_1 \cos \theta + \dots + b_n \sin n\theta + a_n \cos n\theta$$

Condițiile de interpolare conduc la un sistem cu matrice ortogonală cu soluția:

$$a_0 = \frac{\sqrt{2}}{2n+1} \sum_{k=0}^{2n} f\left(\frac{2k\pi}{2n+1}\right)$$

$$b_j = \frac{2}{2n+1} \sum_{k=1}^{2n} f(\theta_k) \sin j\theta_k = \frac{2}{2n+1} \sum_{k=1}^{2n} f\left(\frac{2k\pi}{2n+1}\right) \sin \frac{2k\pi j}{2n+1}, \quad j = 1 : n$$

$$a_j = \frac{2}{2n+1} \sum_{k=0}^{2n} f(\theta_k) \cos j\theta_k = \frac{2}{2n+1} \sum_{k=0}^{2n} f\left(\frac{2k\pi}{2n+1}\right) \cos \frac{2k\pi j}{2n+1}.$$

2. Funcții spline de interpolare

Interpolarea polinomială, deși este simplă, nu este stabilă numeric, limitând drastic gradul polinomului de interpolare. Aceasta determină o aproximare locală, pe intervale, a funcției, prin polinoame de grad scăzut (de obicei 3). În noduri se impun condiții de interpolare și de continuitate (pentru funcție și derivatele ei).

Astfel pe suportul $\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1, \dots, \mathbf{x}_n$ se consideră intervalele

$$[\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1), [\mathbf{x}_1, \mathbf{x}_2), \dots, [\mathbf{x}_{n-1}, \mathbf{x}_n)$$

Un spline cubic de interpolare este definit ca:

$$S_i: [\mathbf{x}_i, \mathbf{x}_{i+1}) \rightarrow \mathbb{R}, \quad S_i(\mathbf{x}) = a_i + b_i(\mathbf{x} - \mathbf{x}_i) + c_i(\mathbf{x} - \mathbf{x}_i)^2 + d_i(\mathbf{x} - \mathbf{x}_i)^3$$

Sistemul de coordonate local poate fi parametrizat prin schimbarea de variabilă:

$$t = \frac{x - x_i}{x_{i+1} - x_i} = \frac{x - x_i}{h_i}$$

Splineul în baza $(1 - t, t^2, t^3)$ este:

$$s_i: [0, 1) \rightarrow \mathbb{R}, \quad s_i(t) = \alpha_i + \beta_i t + \gamma_i t^2 + \delta_i t^3$$

Utilizarea bazei Bernstein $(1-t)^3, 3t(1-t)^2, 3t^2(1-t), t^3$ simplifică în mod considerabil calculul parametrilor splineurilor:

$$s_i: [0, 1) \rightarrow \mathbb{R}, \quad s_i(t) = a_i(1-t)^3 + 3b_i t(1-t)^2 + 3c_i t^2(1-t) + d_i t^3$$

Splineurile în clasă C^1 utilizează baza Bernstein și impun condiții de interpolare de tip Hermite:

$$\begin{aligned} S_i(x_i) &= f(x_i), & i=0:n-1 \\ S_i'(x_i) &= f'(x_i) \\ S_{n-1}(x_n) &= f(x_n) \\ S'_{n-1}(x_n) &= f'(x_n) \end{aligned}$$

și condiții de continuitate și derivabilitate în nodurile interne:

$$\begin{aligned} S_i(x_{i+1}) &= S_{i+1}(x_{i+1}), & i=0:n-2 \\ S_i'(x_{i+1}) &= S'_{i+1}(x_{i+1}) \end{aligned}$$

Parametrii funcției spline S_i sunt:

$$\begin{aligned} a_i &= f(x_i), \\ b_i &= f(x_i) + \frac{h_i}{3} f'(x_i), \\ c_i &= f(x_{i+1}) - \frac{h_i}{3} f'(x_{i+1}) \\ d_i &= f(x_{i+1}) \end{aligned}$$

Splineurile în clasă C^2 folosesc condiții de interpolare de tip Lagrange:

$$\begin{aligned} S_i(x_i) &= f(x_i), & i=0:n-1 \\ S_{n-1}(x_n) &= f(x_n) \end{aligned}$$

și condiții de continuitate, derivabilitate și curbură în nodurile interne:

$$\begin{aligned} S_i(x_{i+1}) &= S_{i+1}(x_{i+1}), & i=0:n-2 \\ S_i'(x_{i+1}) &= S'_{i+1}(x_{i+1}) \\ S_i''(x_{i+1}) &= S''_{i+1}(x_{i+1}) \end{aligned}$$

Pentru determinarea parametrilor mai sunt necesare două condiții, care se pun la capete și sunt fie:

$$\begin{aligned} S_0''(x_0) = S''_{n-1}(x_n) = 0 & & \text{pentru splineuri naturale} \\ S_0'(x_0) = f'(x_0), \quad S'_{n-1}(x_n) = f'(x_n) & & \text{pentru splineuri tensionate} \end{aligned}$$

Determinarea parametrilor funcțiilor spline impune rezolvarea unui sistem de ecuații cu matrice tridiagonală.

Sistemul tridiagonal pentru funcții spline naturale are forma:

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 \\ h_0 & 2(h_0 + h_1) & h_1 & 0 & 0 \\ \cdots & & \cdots & \ddots & \\ 0 & 0 & h_{n-2} & 2(h_{n-2} + h_{n-1}) & h_{n-1} \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} c_0 \\ c_1 \\ \cdots \\ c_{n-1} \\ c_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{3(a_2 - a_1)}{h_1} - \frac{3(a_1 - a_0)}{h_0} \\ \cdots \\ \frac{3(a_n - a_{n-1})}{h_{n-1}} - \frac{3(a_{n-1} - a_{n-2})}{h_{n-2}} \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\mathbf{a}_i = \mathbf{f}(\mathbf{x}_i), \quad \mathbf{i} = 0:n$$

$$b_i = \frac{a_{i+1} - a_i}{h_i} - \frac{h_i}{3}(2c_i + c_{i+1}), \quad i = 1:n-1$$

$$d_i = \frac{c_{i+1} - c_i}{3h_i}, \quad i = 0:n-1$$

Pentru funcții spline tensionate avem sistemul:

$$\begin{bmatrix} 2h_0 & h_0 & 0 & \cdots & 0 \\ h_0 & 2(h_0 + h_1) & h_1 & 0 & 0 \\ \cdots & & \cdots & \ddots & \\ 0 & 0 & h_{n-2} & 2(h_{n-2} + h_{n-1}) & h_{n-1} \\ 0 & 0 & 0 & h_{n-1} & 2h_{n-1} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} c_0 \\ c_1 \\ \cdots \\ c_{n-1} \\ c_n \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \frac{3(a_1 - a_0)}{h_0} - 3f'(x_0) \\ \frac{3(a_2 - a_1)}{h_1} - \frac{3(a_1 - a_0)}{h_0} \\ \cdots \\ \frac{3(a_n - a_{n-1})}{h_1} - \frac{3(a_{n-1} - a_{n-2})}{h_0} \\ 3f'(x_n) - \frac{3(a_n - a_{n-1})}{h_{n-1}} \end{bmatrix}$$

Probleme rezolvate

1. Se consideră funcția cunoscută prin tabelul:

x	-1	-0.5	0.5	1
f(x)	1	0	2	1

- Scrieți expresia polinomului Lagrange de interpolare.
- Scrieți expresia polinomului de interpolare Newton și expresia erorii.
- Scrieți o funcție MATLAB, **function c = coefNewton(x,y)**, care calculează coeficienții polinomului Newton de interpolare asociat funcției f cunoscută prin valorile y de coordonate x .

Soluție:

a)Expresia polinomului Lagrange de interpolare:

$$\begin{aligned}
P_n(x) &= \sum_{k=0}^n f(x_k) \frac{\prod_{i=0, i \neq k}^n (x - x_i)}{\prod_{i=0, i \neq k}^n (x_k - x_i)} = f(-1) \frac{(x+0.5)(x-0.5)(x-1)}{(-1+0.5)(-1-0.5)(-1-1)} \\
&+ f(-0.5) \frac{(x+1)(x-0.5)(x-1)}{(-0.5+1)(-0.5-0.5)(-0.5-1)} + f(0.5) \frac{(x+1)(x+0.5)(x-1)}{(0.5+1)(0.5+0.5)(0.5-1)} \\
&+ f(1) \frac{(x+1)(x+0.5)(x-0.5)}{(1+1)(1+0.5)(1-0.5)} = \\
&= \frac{(x+0.5)(x-0.5)(x-1)}{-1.5} + 2 \frac{(x+1)(x+0.5)(x-1)}{-0.75} + \frac{(x+1)(x+0.5)(x-0.5)}{1.5}
\end{aligned}$$

b) Expresia polinomului de interpolare Newton

$$\begin{aligned}
P_n(x) &= f(x_0) + (x-x_0) F_1[x_0, x_1] + (x-x_0)(x-x_1) F_2[x_0, x_1, x_2] + \dots \\
&+ (x-x_0) \dots (x-x_{n-1}) F_n[x_0, x_1, \dots, x_n] \quad (n=3)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
P_3(x) &= f(-1) + (x+1) F_1[-1, -0.5] + (x+1)(x+0.5) F_2[-1, -0.5, 0.5] \\
&+ (x+1)(x+0.5)(x-0.5) F_3[-1, -0.5, 0.5, 1]
\end{aligned}$$

x_i	$F_0[x_i]$	$F_1[x_i, x_{i+1}]$	$F_2[x_i, x_{i+1}, x_{i+2}]$	$F_3[x_i, x_{i+1}, x_{i+2}, x_{i+3}]$
-1	1	$\frac{f(-1) - f(-0.5)}{-1 + 0.5} = -2$	$\frac{-2 - 2}{-1 - 0.5} = \frac{8}{3}$	$\frac{\frac{8}{3} + \frac{8}{3}}{-1 - 1} = -\frac{8}{3}$
-0.5	0			
0.5	2	$\frac{f(-0.5) - f(0.5)}{-0.5 - 0.5} = 2$	$\frac{2 + 2}{-0.5 - 1} = -\frac{8}{3}$	
1	1	$\frac{f(0.5) - f(1)}{0.5 - 1} = -2$		

$$P_3(x) = 1 + (x+1)(-2) + (x+1)(x+0.5) \frac{8}{3} + (x+1)(x+0.5)(x-0.5) \left(-\frac{8}{3}\right)$$

Eroarea interpolării are expresia:

$$E_3(x) = (x-x_0) \dots (x-x_n) F_4[x, x_0, x_1, x_2, x_3] \leq (x+1)(x+0.5)(x-0.5)(x-1) \left| \frac{f^{(4)}(\xi)}{4!} \right|,$$

$$\xi \in [-1, 1].$$

$$\begin{aligned}
c) \quad P_n(x) &= f(x_0) + (x-x_0)F_1[x_0, x_1] + (x-x_0)(x-x_1)F_2[x_0, x_1, x_2] + \dots \\
&+ (x-x_0) \dots (x-x_{n-1})F_n[x_0, x_1, \dots, x_n] = c_0 + c_1 x^1 + c_2 x^2 + \dots + c_n x^n.
\end{aligned}$$

function c = coefNewton(x,y)

```

z=difDiv(x,y);
n=length(x);
A=zeros(n,n);
A(1,n)=z(1);
c=zeros(n,1);
for i=2:n
    A(i,n-i+1:n)=poly(x(1:i-1))*z(i);

```

```

endfor
for i=1:n
    c(i) = sum(A(:,i));
endfor
endfunction

function z=difDiv(x,y)
x=x(:);
y=y(:);
z=y;
n=length(y);
for i=1:n
    z(i+1:n)=(z(i+1:n)-z(i))./(x(i+1:n)-x(i));
endfor
endfunction

```

2. Se consideră funcția cunoscută prin tabelul:

x	-3	-1	0	4
f	2	0	3	6

- Determinați expresia polinomului Lagrange de interpolare
- Determinați expresia polinomului Newton de interpolare
- Eroarea polinomului Newton de interpolare

a)

$$P = 2 \frac{(x - (-1))(x - 0)(x - 4)}{(-3 - (-1))(-3 - 0)(-3 - 4)} + 0 \frac{(x - (-3))(x - 0)(x - 4)}{(-1 - (-3))(-1 - 0)(-1 - 4)} + 3 \frac{(x - (-3))(x - (-1))(x - 4)}{(0 - (-3))(0 - (-1))(0 - 4)} + 6 \frac{(x - (-3))(x - 0)(x - (-1))}{(4 - (-3))(4 - 0)(4 - (-1))};$$

b)

$$F_0[x_0] = f(x_0);$$

$$F_1[x_0, x_1] = \frac{F_0[x_0] - F_0[x_1]}{x_0 - x_1};$$

$$F_p[x_0, x_1, \dots, x_p] = \frac{F_{p-1}[x_0, x_1, \dots, x_p] - F_{p-1}[[x_1, x_2, \dots, x_p]]}{x_0 - x_p};$$

X	F ₀	F ₁	F ₂	F ₃
-3	2	-1	4/3	-127/420
-1	0	3	-9/20	
0	3	¾		
4	6			

$$F_1: (2-0)/(-3+1)=-1; \quad F_2: (-1-3)/(-3-0)=4/3;$$

$$(0-3)/(-1-0)=3; \quad (3-3/4)/(-1-4)=-9/20;$$

$$(3-6)/(0-4)=3/4 \quad F_3: (4/3+9/20)/(-3-4)=-107/420;$$

$$P=2+(-1)(x-(-3))+4/3(x+3)(x+1)+(-127/420)(x+3)(x+1)x;$$

c) Eroarea

$$E_n(x) \leq (x-x_0)(x-x_1)\dots(x-x_n) \frac{f^{(n+1)}(\xi)}{(n+1)};$$

$$E(x) \leq (x+3)(x+1)x(x-4) \frac{f^{(4)}(\xi)}{4};$$

3. Pentru funcția $f : [-5,3] \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 2x + 1$, determinați polinomul generalizat de interpolare Cebâșev de grad 2.

Soluție. Facem schimbarea de variabilă

$$x = 4t - 1 \Rightarrow t = \frac{x+1}{4} \Rightarrow F : t \in [-1,1] \rightarrow F(t) \in \mathbf{R}$$

$$P_2(t) = \frac{a_0}{\sqrt{2}} + a_1 \cdot T_1(t) + a_2 \cdot T_2(t)$$

Condițiile de interpolare sunt:

$$\begin{cases} P_2(t_0) = a_0 + a_1 \cdot T_1(t_0) + a_2 \cdot T_2(t_0) = F(t_0) \\ P_2(t_1) = a_0 + a_1 \cdot T_1(t_1) + a_2 \cdot T_2(t_1) = F(t_1) \\ P_2(t_2) = a_0 + a_1 \cdot T_1(t_2) + a_2 \cdot T_2(t_2) = F(t_2) \end{cases}$$

unde

$$t_i = \cos\left(\frac{2i+1}{6}\pi\right), i = 0:2.$$

$$\Rightarrow \begin{cases} t_0 = \cos \frac{\pi}{6} = \frac{\sqrt{3}}{2} \\ t_1 = \cos \frac{\pi}{2} = 0 \\ t_2 = \cos \frac{5\pi}{6} = -\frac{\sqrt{3}}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_0 + a_1 \cos \frac{\pi}{6} + a_2 \cos \frac{\pi}{3} = 2\sqrt{3} - 1 \\ a_0 + a_1 \cos \frac{\pi}{2} + a_2 \cos \pi = -1 \\ a_0 + a_1 \cos \frac{5\pi}{6} + a_2 \cos \frac{5\pi}{3} = -2\sqrt{3} - 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a_0=-1, a_1=4, a_2=0 \Rightarrow P_2(t) = -\frac{1}{\sqrt{2}} + 4 \cdot T_1(t)$$

3. Fie f o funcție periodică impară, cu perioada 2π , cunoscută prin valorile:

X	$\pi/4$	$2\pi/4$	$3\pi/4$
F(x)	-1	0	1

a) Determinați polinomul de interpolare trigonometrică de grad 3: $P_3=b_1\sin x + b_2\sin 2x + b_3\sin 3x$

Soluție. a) Pentru a determina polinomul P_3 este necesar să determinăm coeficienții b_1, b_2, b_3 .

Pentru aceasta avem:

$$P_3\left(\frac{\pi}{4}\right) = b_1 \sin\left(\frac{\pi}{4}\right) + b_2 \sin\left(\frac{2\pi}{4}\right) + b_3 \sin\left(\frac{3\pi}{4}\right) = -1$$

$$P_3\left(\frac{2\pi}{4}\right) = b_1 \sin\left(\frac{2\pi}{4}\right) + b_2 \sin\left(\frac{4\pi}{4}\right) + b_3 \sin\left(\frac{6\pi}{4}\right) = 0$$

$$P_3\left(\frac{3\pi}{4}\right) = b_1 \sin\left(\frac{3\pi}{4}\right) + b_2 \sin\left(\frac{6\pi}{4}\right) + b_3 \sin\left(\frac{9\pi}{4}\right) = 1$$

De aici obținem sistemul:

$$\begin{cases} \sqrt{2}b_1 + 2b_2 + \sqrt{2}b_3 = -2 \\ b_1 - b_3 = 0 \\ \sqrt{2}b_1 - 2b_2 + \sqrt{2}b_3 = 2 \end{cases}$$

care are soluțiile $b_1 = 0$, $b_2 = -1$ și $b_3 = 0$. Deci polinomul de interpolare trigonometric este $P_3 = -\sin(2x)$.

4. Fie funcția cunoscută prin tabelul:

x	-1	0	1	2
f(x)	-2	-1	2	4

a) Calculați funcția spline cubică de clasă C^1 care interpolează funcția dată.

b) Calculați funcția spline cubică de clasă C^2 (spline natural) care interpolează funcția dată.

Soluție. a) spline în clasă C^1 :

Considerăm funcții de interpolare liniară, locale pe subintervalele: $[-1, 0]$, $[0, 1]$, $[1, 2]$, de forma $p_i(x) = a_i x + b_i$

$$\text{- condiții de interpolare: } \begin{cases} p_i(x_i) = f(x_i) \\ p_{i-1}(x_i) = f(x_i) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} p_0(-1) = -2 \\ p_1(0) = -1 \\ p_2(1) = 2 \\ p_2(2) = 4 \end{cases}$$

$$\text{- condiții de racordare: } p_i(x_{i+1}) = p_{i+1}(x_{i+1}) \Rightarrow \begin{cases} p_0(0) = -1 \\ p_1(1) = 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -a_0 + b_0 = -2 \\ b_1 = -1 \\ a_2 + b_2 = 2 \\ 2a_2 + b_2 = 4 \\ b_0 = -1 \\ a_1 + b_1 = 2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_0 = 1 \\ b_0 = -1 \\ a_1 = 3 \\ b_1 = -1 \\ a_2 = 2 \\ b_2 = 0 \end{cases}$$

b) spline în clasă C^2 :

$$s_i = a_i + b_i(x - x_i) + c_i(x - x_i)^2 + d_i(x - x_i)^3$$

$$s_i' = b_i + 2c_i(x - x_i) + 3d_i(x - x_i)^2$$

$$s_i'' = 2c_i + 6d_i(x - x_i)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} s_0(x) = a_0 + b_0(x+1) + c_0(x+1)^2 + d_0(x+1)^3 \\ s_1(x) = a_1 + b_1x + c_1x^2 + d_1x^3 \\ s_2(x) = a_2 + b_2(x-1) + c_2(x-1)^2 + d_2(x-1)^3 \end{cases}$$

$$\text{- condiții de interpolare: } \begin{cases} s_0(-1) = -2 \\ s_1(0) = -1 \\ s_2(1) = 2 \\ s_2(2) = 4 \end{cases}$$

$$\text{- condiții de racordare: } \begin{cases} s_0(0) = s_1(0) \\ s_1(1) = s_2(1) \\ s_0'(0) = s_1'(0) \\ s_1'(1) = s_2'(1) \\ s_0''(0) = s_1''(0) \\ s_1''(1) = s_2''(1) \end{cases}$$

$$\text{- condiții pentru funcții spline naturale: } \begin{cases} s_0''(-1) = 0 \\ s_2''(2) = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a_0 = -2 \\ a_1 = -1 \\ a_2 = 2 \\ a_2 + b_2 + c_2 + d_2 = 4 \\ a_0 + b_0 + c_0 + d_0 = a_1 \\ a_1 + b_1 + c_1 + d_1 = a_2 \\ b_0 + 2c_0 + 3d_0 = b_1 \\ b_1 + 2c_1 + 3d_1 = b_2 \\ 2c_0 + 6d_0 = 2c_1 \\ 2c_1 + 6d_1 = 2c_2 \\ 2c_0 = 0 \\ 2c_2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_0 = -2 \\ a_1 = -1 \\ a_2 = 2 \\ c_0 = 0 \\ c_2 = 0 \\ b_2 + d_2 = 2 \\ b_0 + d_0 = 1 \\ b_1 + c_1 + d_1 = 3 \\ b_0 + 3d_0 = b_1 \\ b_1 + 2c_1 + 3d_1 = b_2 \\ c_1 - 3d_0 = 0 \\ c_1 + 3d_1 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_0 = -2 \\ a_1 = -1 \\ a_2 = 2 \\ d_0 = \frac{1}{2} \\ d_1 = -\frac{1}{2} \\ d_2 = -\frac{9}{2} \end{cases} ; \begin{cases} b_0 = \frac{1}{2} \\ b_1 = 2 \\ b_2 = \frac{13}{2} \\ c_0 = 0 \\ c_2 = 0 \\ c_1 = \frac{3}{2} \end{cases}$$

Probleme Propuse

1. Calculați funcțiile spline în clasa C^1 tensionate pentru funcția cunoscută prin:

x	1	2	3
F	-1	1	18
f'	-3	9	27

2. Pentru nodurile **A(-1,3)**, **B(1,1)**, **C(3,-3)**, **D(5,0)** calculați polinomul de interpolare sub formă Lagrange și Newton și dați expresia erorii interpolării.

3. Se consideră nodurile **A(-1,1)**, **B(2,3)** și **C(4,5)** prin care trec două splineuri naturale de interpolare în clasă C^2 . Determinați-le.

4. Se consideră nodurile **A(-1,1)**, **B(2,3)** și **C(4,5)** prin care trec două splineuri de interpolare în clasă C^1 și au pantele **m(A)=1**, **m(B)=0**, **m(C)=-1**. Determinați-le.

5. O funcție este cunoscută prin tabloul:

x	x(1)	x(2)	x(3)
y	y(1)	y(2)	y(3)

Scrieți o funcție Matlab pentru calculul funcțiilor spline cubice **s1(x)** și **s2(x)** în clasă C^2 , naturale cu semnătura **function a=splC2n(x,y)**, în care **a** este o matrice cu 2 linii și 4 coloane, conținând cei 4 parametri ai celor două splineuri.

6. Pentru funcția $f(x)$ cunoscută prin tabelul următor, calculați funcțiile spline $s_0(x)$ și

$s_1(x)$, tensionate de clasă C^2 , dacă $s_0''(1) = 2$ și $s_1''(3) = -1$.

x	1	2	3
f(x)	3	4	2

7. Calculați funcțiile spline $s_0(x)$ și $s_1(x)$ în clasă C^1 pentru funcția $f(x)$ cunoscută prin tabelul următor:

x	1	2	4
f(x)	3	4	6
f'(x)	0	2	5

8. Calculați funcțiile spline C^1 și spline C^2 naturale pentru funcția cunoscută prin :

x	1	2	3
f	5	-1	4
f'	1	0	-1